

Основни моменти от Глобалният статус на комерсиализираните
биотехнологични/ ГМ култури: 2008 година
от Клайв Джеймс, основател и председател на ISAAA

Международна служба за
придобиване на
агробиотехнологични
приложения

Настоящото обобщава най-съществената част от изчерпателния преглед на биотехнологичните култури за 2008 година – Доклад 39 на ISAAA (<http://www.isaaa.org>). В резултат на последователното постигане на значителни икономически, екологични и социални ползи, рекордният брой 13,3 милиона големи, малки и бедни на ресурси фермери продължиха да засяват значително повече хектари с биотехнологични култури през 2008 година. Напредък бе отбелязан по няколко други важни фронта през 2008 г., със забележително нарастване на броя на страните, отглеждащи биотехнологични култури в световен мащаб; значителен е прогреса в Африка, където са най-големите предизвикателства; по-голямо признание получиха култури с комбинирани признаци, бе внедрена нова биотехнологична култура. Това са много важни развития, имайки предвид, че биотехнологичните култури допринасят към някои от най-големите предизвикателства пред обществото в световен мащаб, включително: безопасността на храни, фуражи и фибри, по-ниска цена на храните; устойчивост; намаляване на бедността и световния глад; и смекчаване на някои от последствията, свързани с изменението на климата.

Броят на страните, отглеждащи биотехнологични култури достигна 25 – това е исторически крайъгълен камък - новата вълна на внедряване на биотехнологични култури допринесе за широкомащабен глобален растеж.

Напредъкът в Африка – броят на страните се е увеличил от една през 2007 г., Южна Африка, до три през 2008 г., с Буркина Фасо (памук) и Египет (царевица), отглеждащи биотехнологични посеви за първи път.

Боливия (RR ® соя) стана деветата страна в Латинска Америка, която внедрява биотехнологичните култури.

През 2008 година общата световна площ на биотехнологичните култури за тринадесета поредна година съхрани високия темп на растеж – с 9,4%, или 10,7 милиона хектара, достигайки общо 125 милиона хектара, или по-точно, 166 млн. "хектара с комбинирани признаци", което се равнява на 15% ръст или на увеличение от 22 милиона при "хектари с комбинирани признаци". 74-кратното увеличение на площите от 1996 г. означава, че биотехнологичните култури са най-бързо внедрената растителна технология.

През 2008 г., за първи път, общата натрупана площ на биотехнологични култури в хектари, за периода от 1996 до 2008, надвиши 2 милиарда акра (800 милиона хектара). Бяха необходими 10 години, за да се стигне до първия милиарден акър през 2005 г., но само 3 години, за да се достигне до 2-рия милиарден акър през 2008 г. Важно е да се отбележи и фактът, че от 25 страни, отглеждащи биотехнологични култури, 15 са развиващи се страни и едва 10 са индустриални държави.

Новата биотехнологична култура, RR ® захарно цвекло, за първи път е комерсиализирана в САЩ и Канада през 2008 година.

Пет страни - Египет, Буркина Фасо, Боливия, Бразилия и Австралия, са внедрили за първи път биотехнологични култури, които са били комерсиализирани в други страни.

Комбинираните признаци стават все по-важна характеристика на биотехнологичните култури. Десет страни са засадили около 27 милиона хектара с култури с комбинирани признаци през 2008 г. при 23% прираст – затова тези площи са нараснали по-бързо от площите насяти с култури с един признак.

Броят на фермерите, използващи биотехнологични култури, се е увеличил с 1,3 млн. през 2008 г., достигайки 13,3 млн. в 25 страни в целия свят – следва да се отбележи, че 90%, или 12,3 милиона, са били фермири с малки и оскъдни ресурси в развиващите се в развиващите се страни.

Биотехнологичните култури са подобрили доходите и качеството на живот на фермерите с малки и оскъдни ресурси и техните семейства, и са допринесли за облекчаване на тяхната бедност – проучвания на подобни казуси за Индия, Китай, Южна Африка и Филипините са цитирани в Доклад 39 на ISAAA.

Пет основни развиващи се страни: Китай, Индия, Аржентина, Бразилия и Южна Африка, с общо население от 2,6 милиарда души, са лидери в използването на биотехнологични култури, като те са водещи и в глобалното им внедряване – ползите от биотехнологичните култури стимулират силната политическа воля и привличат значителни нови инвестиции в биотехнологичните култури в някои от тези водещи страни.

Важно е да се отбележи, че всичките седем държави от ЕС, отглеждащи Vt царевица, са увеличили площите с такива насаждения през 2008 г., в резултат на което е постигнато общо увеличение от 21%, достигайки повече от 107000 хектара.

Впечатляващият принос на биотехнологичните култури към устойчивото развитие се състои в следното: 1) Принос към безопасността на храни, фуражи и фибри, включително финансово по-достъпна храна (с по-ниски цени); 2) Съхранение на биоразнообразието; 3) Принос за намаляването на бедността и глада; 4) Намаляване на въздействието на селското стопанство върху околната среда; 5) Спомагане за смекчаване на климатичните изменения и ограничаване на парниковите газове; 6) Принос към по-рентабилно производство на биогорива; и 7) Принос към устойчиви икономически ползи на стойност \$ 44 милиарда щатски долара за периода от 1996 до 2007 година. В обобщение, като цяло тези седем направления са значителен принос към устойчивото развитие и представляват огромен потенциал за бъдещето.

От икономическите приходи от 44 милиарда щатски долара за периода от 1996 г. до 2007 г., 44% се дължат на приходи от увеличен добив, а 56% се в резултат на намаляване на производствените разходи (включително спестяване на средства, необходими за закупуване на 359000 тона а.в. пестициди); повишената продуктивност в размер на 141 милиона тона без използване на биотехнологични култури би изисквало използването на допълнителни площи от 43 млн. хектара при стандартни насаждения- това е технология за спестяване на земни площи.

В селскостопанските и трансформиращите се развиващи се държави, биотехнологичните култури се явяват движеща сила на икономическия растеж в селските райони, който от своя страна може значително да допринесе за национален икономически ръст.

Повече от половината (55%) от населението на света живее в 25-те страни, които са засадили 125 милиона хектара биотехнологични култури през 2008 г., което се равнява на

8% от 1,5 милиарда хектара от всички засадени площи в света. През 2007 г., биотехнологични култури са спестили изпускането на 14,2 милиарда кг CO₂ във въздуха, еквивалентни на 6,3 милиона по-малко движещи се автомобили.

Има спешна нужда от приемане на подходящи съгласно съотношението рентабилност/време-ефективност регулаторни системи за биотехнологичните култури, които да са отговорни, но без да са обременители, и достъпни за развиващите се страни.

Двадесет и пет държави са разрешили отглеждане на ба биотехнологични култури и други 30 държави имат разрешен внос на биотехнологични продукти за храна и фураж; като общия брой държави, приели биотехнологиите е 55.

Глобалната стойност на пазара на биотехнологичните култури през 2008 г. бе 7,5 млрд. щатски долара, с натрупана сумарна стойност в размер на 50 милиарда щатски долара за периода от 1996 до 2008 година – още един исторически крайъгълен камък.

Бъдещи перспективи. Перспективите за останалите седем години на второто десетилетие от комерсиализацията на биотехнологичните култури, от 2006 г. до 2015 г. изглеждат многообещаващи - прогнозите на ISAAA от 2005 г. че броят на страните, внедряващи биотехнологичните култури, площите и облагодетелстваните фермери – всички ще се удвоят за периода между 2006 г. и 2015 г. са на път да се осъществят. Оризът като култура и устойчивостта на засушаване като признак се очаква да бъдат ключев фактори за бъдещото развитие. Доклад 39 включва специален раздел за биотехнологична царевица, устойчива на засушаване, която се очаква да бъде комерсиализирана в САЩ през 2012 г. (или по-рано) и в Африканските страни на юг от Сахара през 2017.

Подробна информация е представена в Доклад 39 „Глобален статус на комерсиализираните биотехнологични/ генетично модифицирани култури: 2008. Клайв Джеймс.” За повече информация, моля посетете <http://www.isaaa.org> или се свържете с Центъра за Югоизточна Азия на ISAAA на +63-49-536-7216, или на електронна поща info@isaaa.org.